

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund
Direkt: 019-193566
sture.marklund@t.lst.se
Fax: 019-193028

BESLUT
2007-10-22 Dnr: 5112-03806-2007

Enligt sändlista

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Hur man överklagar
Bilaga 5. Konsekvensanalys

Länsstyrelsens i Örebro län beslut och föreskrifter angående bildande av naturreservatet Södra Sandsjöåsen i Ljusnarsbergs kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsas på bifogad karta som naturreservat. Området omfattar del av fastigheten Norra Bredsjön 2:3 under fastighetsbildning. Den berörda delen av fastigheten ligger i Ljusnarsbergs kommun. Reservatets slutgiltiga gräns utmärks i fält i samband med fastighetsbildningsförrättningen.

Naturreservatets namn skall vara Södra Sandsjöåsen.

När beslutet om bildande av naturreservatet Södra Sandsjöåsen vinner laga kraft upphävs vidare Länsstyrelsen i Örebro län beslut och föreskrifter, 1981-11-20 dnr 11.126-540-81, om bildande av naturvårdsområdet Malingsbo-Kloten, vad avser det område som naturreservatet Södra Sandsjöåsen omfattar.

Syftet med reservatet

- Att bevara biologisk mångfald knuten till brandpåverkad taigaskog. De artgrupper som särskilt avses är kärlväxter, mossor, ved- och marklevande svampar samt vedlevande insekter
- Att bevara biologisk mångfald knuten till tjärnar, vattendrag och myrar
- Att bevara biologisk mångfald i ängsmiljöer
- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm., att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. Bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden
2. Anordna upplag
3. Anlägga väg eller stig
4. Framföra motordrivet fordon i terräng
5. Dra fram ny mark- eller luftledning
6. Uppföra byggnad eller annan anläggning
7. Utföra något slag av avverkning, gallring eller röjning, så eller plantera skogsplantor, samla ihop eller föra bort några levande eller döda träd eller träddelar
8. Uppföra nya jaktorn, röja siktgator eller stödutfodra vilt
9. Plantera in för området främmande växt- eller djurarter

Förbudet enligt p 4 skall ej utgöra hinder för uttransport av fälld älg med fyrhjulsmotorcykel eller älgdragare.

Förbudet enligt p 4 skall ej utgöra hinder för att framföra arbetsfordon till dammläget i samband med sådana reparationsarbeten som kräver tillgång till dessa. Markskador skall vid sådan transport i möjligaste mån undvikas.

Förbudet enligt pp 5 och 7 skall ej utgöra hinder för underhåll av befintliga skogsbilvägar, ej heller för underhåll av befintlig damm i enlighet med gällande rättighetsläge, ej heller för dämning i enlighet med gällande rättighetsläge samt ej heller för underhåll av befintlig, spångad led till dammen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet
2. Anläggande av led med tillhöriga anläggningar samt uppsättning av informationstavlor
3. Restaurering och skötsel av biotoper, t ex naturvårdsbränning, vilka åtgärder behövs för att uppnå reservatets syften
4. Genomförande av undersökningar av förekomst av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att

1. bortföra eller skada döda träd eller träddeklar
2. göra upp eld annat än på ev. angiven plats

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller föreskrifterna omedelbart efter att de trätt i kraft även om de överklagas

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Föreskrifterna träder i kraft 2007-11-12.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer Länsstyrelsen den till beslutet fogade skötselplanen för naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Södra Sandsjöåsen

Län: Örebro län

Kommun: Ljusnarsberg

Församling: Ljusnarsberg

Fastigheter: Del av fastigheten Norra Bredsjön 2:3 under fatighetsbildning.

Lägesbeskrivning: 10 km NO Kopparberg

BESLUT

2007-10-22 Dnr: 5112-03806-2007

Naturgeografisk region: Sydligt boreala kuperade områden, 28
Kulturgeografisk region: Södra Norrlands och Norra Svealands
skogsbygder, 15
Ekonomiskt kartblad: 11F9c
Topografiskt kartblad: Lindesberg 11F NV
Areal: 188,5 ha varav 142,2 ha produktiv skogsmark, 6,0 ha vatten och 38,4
ha skogsimpediment i huvudsak myr
Markägare: Naturvårdsverket
Objektsnummer: RegDOS 2010937
Förvaltare: Länsstyrelsen

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området ingår i Kloten-Malingsboområdet som tidigt presenterades som ett värdefullt vildmarksområde i länets nordöstra del. Det skyddades som naturvårdsområde år 1981 varvid sjöar, vatendrag och myrar skyddades medan skogsbruket även i fortsättningen fick produktionsfokus. När skogsskyddet aktualiserades i slutet av 90-talet inventerade Länsstyrelsen genom Kjell Store området såväl utifrån dess beståndsstruktur som artinnehåll. Dessutom beställdes en riktad inventering av vedskalbaggar knutna till den drygt 100-åriga lövbrännan som ger karaktär åt stora delar av området. Denna utfördes av Nicklas Jansson. I samband med att utredningen om skyddsvärda statliga skogar publicerades år 2004 av Naturvårdsverket presenterades området Södra Sandsjöåsen som ett objekt som hade så stora naturskyddsvärden att det borde långsiktigt ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Genom förhandlingar mellan Naturvårdsverket och Sveaskog köptes området av Naturvårdsverket under hösten 2006 för att möjliggöra bildande av naturreservat.

Samråd har skett med kommunen.

Remissbehandling har skett och synpunkter inarbetats.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Objektet har höga naturvärden knutna till sin brandpåverkade miljö av barnnaturskog, myrkomplex och lövbränna. Beståndens höga åldrar och mängden död ved resulterar bl a i en mycket stor mängd signal- och rödlistade arter, samtidigt som objektet har höga ornitologiska värden.

Området ingår i det friluftslivsinriktade naturvårdsområdet Malingsbo-Kloten, som är flitigt utnyttjat av friluftslivet i regionen och är av riksintresse för friluftslivet.

Området har sådana värden att de motiverar ett starkt och långsiktigt skydd. Utan detta skydd kan inte överlevnaden av ovan angivna biologiska mångfald garanteras. Området är vidare för litet för att komma ifråga som nationalpark varför skydd som naturreservat föreslås.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald liksom livsmiljöer finns om de bevarandemål uppfylls som framgår av bifogad skötselplan.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap 8§ miljöbalken.

Det ingår vidare i Malingsbo-Kloten området, som är skyddat med "särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet" enl. 4 kap 2§ miljöbalken som med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området i sin helhet är av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om de inte möter något hinder enligt 2-8§§ eller det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

I samband med att beslutet om naturvårdsområde fattades angav Länsstyrelsen som avsiktsförklaring att Länsstyrelsen avsåg att återkomma till området för att ge de mest värdefulla delområdena av naturvårdsområdet ett starkare skydd med avseende på naturvärdena.

Beslutet är i linje med de av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålen, levande skogar, myllrande våtmarker och ett rikt djur och växtliv samt med gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd.

Det är i vidare linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Beslutet är vidare förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga.)

BESLUT

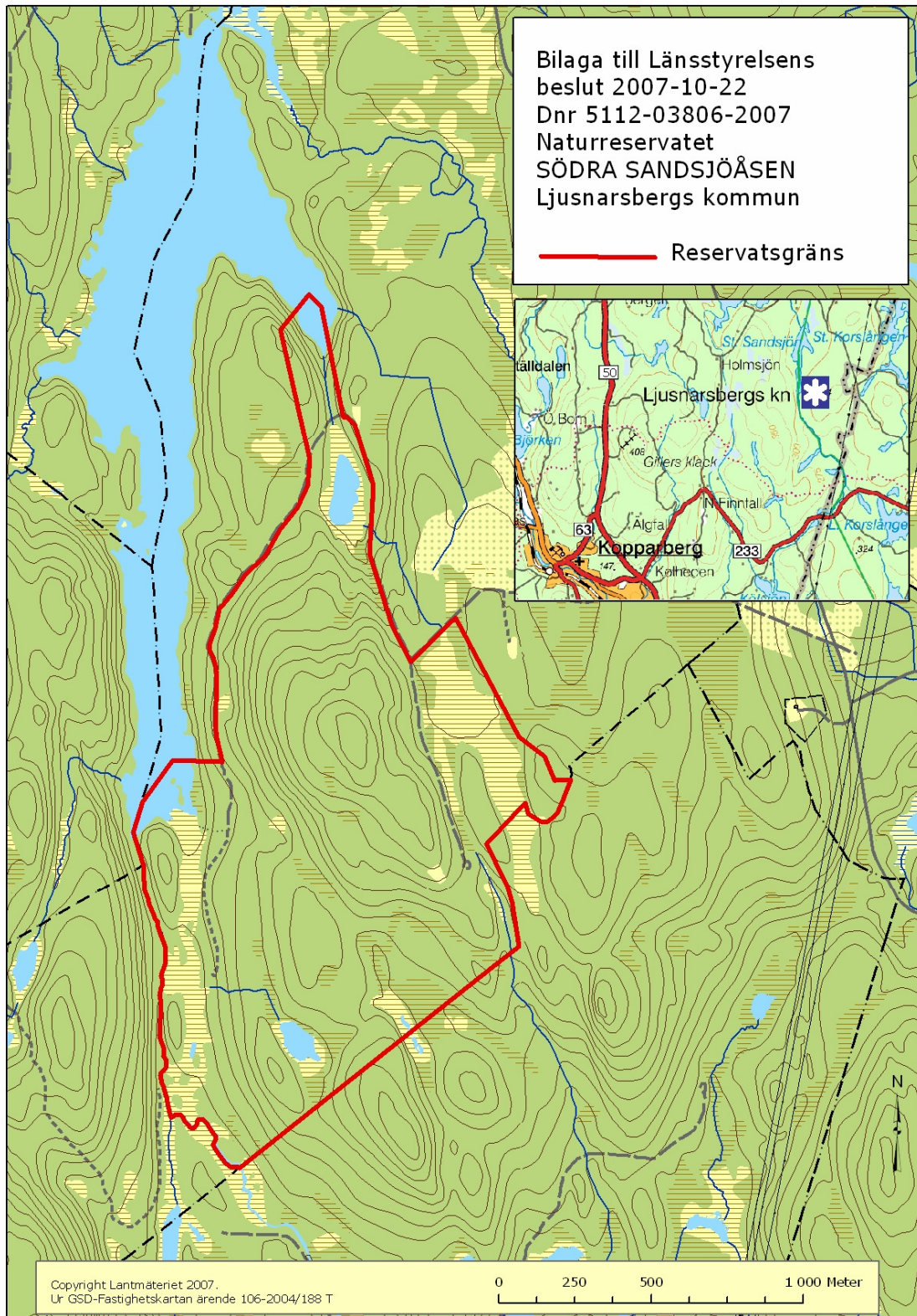
2007-10-22 Dnr: 5112-03806-2007

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sören Gunnarsson, jämte ledamöterna Marie-Louise Forsberg-Fransson, Ola Karlsson, Lars-Erik Soting, Inger Högström-Westerling, Annika Johansson, Anna Ragén och Matilda Ernkrans.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog enhetschefen Magnus Eklund, länsjuristen Per Undén, länsstyrelseantikvarien Mia Geijer, samt föredraganden, avdelningsdirektören Sture Marklund.

Sören Gunnarsson

Sture Marklund

Bilaga 1

Bilaga 2.**Sändlista:**

Sveaskog, Box 404, 701 48 Örebro
Skogsstyrelsen, Elementv. 4, 702 27 Örebro
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Ljusnarsbergs kommun, 714 80 Kopparberg
Hopajola, Box 943, 701 31 Örebro
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Boverket, Box 534, 37123 Karlskrona
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Fastighetsbildningsmyndigheten, Box 1200, 701 12 Örebro
Polismyndigheten i Örebro län, Box 1804, 701 18 Örebro
Örebro läns museum, Box 314, 701 46 Örebro

Bilaga 3. Skötselplan för naturreservatet Södra Sandsjöåsen

BESKRIVNING

1. Syftet med reservatet

- Att bevara biologisk mångfald knuten till brandpåverkad taigaskog. De artgrupper som särskilt avses är kärlväxter, mossor, ved- och marklevande svampar samt vedlevande insekter
- Att bevara biologisk mångfald knuten till tjärnar, vattendrag och myrar
- Att bevara biologisk mångfald i ängsmiljöer
- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet

2. Beskrivning av bevarandevärdena

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Södra Sandsjöåsen
Objektnummer	RegDOS 2010937
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro
Kommun	Ljusnarsberg
Marslag och naturtyper (ha): Barrblandskog Myr Vattenområde	142,2 ha 38,4 ha 6.0 ha
Prioriterade bevarandevärden: Marslag Naturtyper Strukturer Växt- och djursamhällen Artgrupper	Skog, myr Taigaskog, myrkomplex Död ved, gamla grova träd, Ängssamhällen, epifytiska lav- och mossamhällen, ved- och marklevande svampsamhällen, vedlevande insektssamhällen Mossor, lavar, svampar, vedlevande insekter

BESLUT

2007-10-22 Dnr: 5112-03806-2007

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området koloniserades sannolikt under 1600-talet i samband med gruvexpansionen i bygden i stort. Två torp, båda benämnda Sandsjön, har med tillhörande byggnader, åkrar och ängar legat i området. På karta från 1716 anges att det gamla torpstället med läge vid sjön avhysts och nytt etablerats sydost därom. Torpstället vid sjön återuppbyggdes senare och vid 1800-talet mitt bodde där Jan Ersson Björkman. Myrmarksområdet öster om bäcken som rinner ut från Stora Sandsjön är markerat som ängsmark på häradskartan från 1860-talet. Den slåttermarken såldes år 1886 av Erik Gustaf Nyström till Nya Kopparbergs Bergslag och upphörde möjligen då att slåtterhävdas. Beteckningarna Nyströms och Björkmans lever kvar i ortsnamnen på den ekonomiska kartan. Vid utloppet från Stora Sandsjön finns en gammal dammvall som kan ha nyttjats för reglering av vattentillförseln till en strax nedanförliggande kvarn där nu endast lämningar återstår. En nyare dammvall har därefter uppförts vid utloppet. Skogen har säkert utsatts för betydande kulturpåverkan allt sedan 1600-talet. Skogsbilväg österifrån har i sen tid byggts.

2.3 Områdets bevarandevärden**2.3.1 Biologiska bevarandevärden**

Området har höga naturvärden knutna till brandpåverkad barrnaturskog med inslag av myrmarker och tjärnar. En större lövbränna med rik vedinsektsfauna finns i området. I området ingår vidare värdefulla tjärnar, bäckar och myrar.

2.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

I området ligger de enligt Kulturminneslagen som fornlämningar skyddade områdena Ljusnarsberg 471 och 472, båda torplämningar benämnda Nyströms torp resp. Björkmans. Båda torpen utsynades ursprungligen under namnet Sandsjön. Av torpen återstår nu husgrunder, och odlingslämningar i form av odlingsrösen, gårdsgårdar och diken, Rester av dammvall samt kvarn finns längs bäcken

2.3.3 Friluftsliv

Området bjuder på naturupplevelser i samband med skogsvandringar, svamp- och bärplockning samt sportfiske.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden:

1. Skogsmark med ingående tjärnar, vattendrag och myrar
2. Kulturhistoriska lämningar
3. Anordningar för besökare

Skötselområde 1: Skogsmark med ingående tjärnar, bäckar och myrar

Beskrivning

Barrskogsområde beläget i nordöstra delen av Örebro län inom den gamla kronoparken Malingsbo-Kloten, dominerat av naturskogsartad barrblandskog och en lövbränna. Området utgörs av det mjukt kuperade berget Södra Sandsjöåsen (350 möh), beläget öster om Sandån och sydost om Stora Sandsjön. Berggrunden utgörs av moig till storblockig morän med inslag av malingsbogranit. Skogen är till stor del uppvuxen efter en skogsbrand för c:a 100-135 år sedan och stora delar av skogen har sedan utvecklats fritt efter branden. Här finns gott om tallöverståndare i 250-årsåldern, flera med brandljud. Lövinslaget uppgår bitvis till 40-50 % och är markant på bergets västra halva och söder därom. På den drygt 100 åriga lövbrännan dominerar idag olikåldrig och flerskiktad tallbjörkskog, med inslag av asp, sälg och rönn. Det finns flera gamla tallöverståndare, samt gran i mindre bestånd. Överallt finns brandstubbar med tydliga sotspår efter brand. På ett par tallstubbar i söder kunde minst tre invallningar efter tidigare skogsbränder räknas. En mindre brand utbredd sig i områdets östra del så sent som för ett par år sedan. Här finns nu en myckenhet av död ved..I Sandåsmossarna finns två fastmarksholmar bevuxna med barnaturskog och naturskogsartad barrskog, även här med spår av skogsbrand. Här finns flera mycket gamla tallöverståndare (c a 350 år), samt ett par silverfärgade tallhögstubbar (s k ”skorstensstubbar”). På övre och östra delen av Sandsjöåsen, samt i anslutning till Nyströms torp, finns spår av kolvedshuggning. Tillgången på död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är ställvis god, och på brännan är tillgången god till riklig. I området häckar tretåig hackspett, större hackspett, spillkråka samt smålom. Här förekommer dessutom en tjäderlek, samt ett 30 tal signalarter varav 17 är rödlistade. Bland de rödlistade skalbaggar kan omnämnas förekomsterna av *Harminius undulatus*, *Pteryngium crenatum*, *Abdera flexuosa* och *Dendrophagus crenatus*. Bland ovanliga lavar kan omnämnas förekomsten av norsk näverlav, violettgrå tagellav, dvärgbägarlav och kortskaftad ärgspik och bland svamparna förekomsten av doftskinn.

BESLUT

2007-10-22 Dnr: 5112-03806-2007

Bevarandemål

- Naturskog, inklusive brännor, med rik förekomst av äldre träd och av död ved skall förekomma inom 90 % av den skogklädda arealen
- Flera hackspettarter samt tjäder skall förekomma i området och violettgrå tagellav samt norsk näverlav skall förekomma i livskraftiga populationer.
- Öring skall förekomma med livskraftig population i Sandån

Skötselåtgärder

- Fri utveckling med nedanstående undantag
- Naturvårdsbränning i enlighet med kommande bränningsplan

Skötselområde 2: Kulturhistoriska lämningar***Beskrivning***

I området finns två torplämningar, en kvarnlämning samt en dammvall. Torpet Nyströms, vilket ligger omedelbart väster om reservatets parkering, ingår i sin helhet i reservatet. Av bebyggelsen kvarstår här endast grundstenar samt en stenkällare. Vägen upp mot torpet liksom små ängsotter intill är fortfarande öppna. Här växer låsbräken i ett torrängsartat staggsamhälle. Intill torpet står ett på rot torkat gammalt äppelträd och ett som ännu är vid liv.

Bevarandemål

- En öppen entré och gårdstomt till torpstället där ängsfloran kan kvarleva

Skötselåtgärder

- Friställning av äppelträd och gårdsgrunder samt öppethållande av c:a 0,5 ha äng

Skötselområde 3: Anordningar för besökare***Bevarandemål***

- En väl underhållen stigslinga med eventuella mindre bianläggningar skall finnas i området
- En väl underhållen informationsskylt skall finnas på plats angiven på skötselplanekartan
- Parkeringsmöjlighet skall finnas på plats angiven på skötselplanekartan

Skötselåtgärder

- Iordningställande av stig och parkering samt uppsättande av informationsskyltar.
Exakt läge för stig, ev. eldplats, vindskydd etc. skall bestämmas efter noggranna fältrekognoseringar.
Tillgång till tillfartsväg regleras i samband med fastighetsbildningsförrättningen.
- Vidare årlig tillsyn och underhåll av installationerna.

4. Jakt och fiske

Jakt och fiske får bedrivas med beaktande av vad som beslutats i naturreservatets föreskrifter.

5. Referenser

Kling, J.1994: Naturvärdesinventering på AssiDomän, kronoparken Kloten. AssiDomän.

Store, K, 1995-98: Översiktlig naturvärdesinventering av skog i Ljusnarsbergs kommun, Ljusnarsbergs kommun.

Jansson, N. 1999: Skalbagg på tre lövbrännor i Örebro län. Länsstyrelsen i Örebro län: Publikation nr 2000:25

Store, K. 1999: Södra Sandsjöåsen, en naturvärdesinventering. Länsstyrelsen i Örebro län.

Löfgren, R. & Henriksson, S. 2004. Skyddsvärda statliga skogar – Mellansverige utom Dalarna. Naturvårdsverket. Rapport nr 4341. Stockholm.

6. Uppföljning**6.1 Uppföljning av skötselåtgärder**

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts.

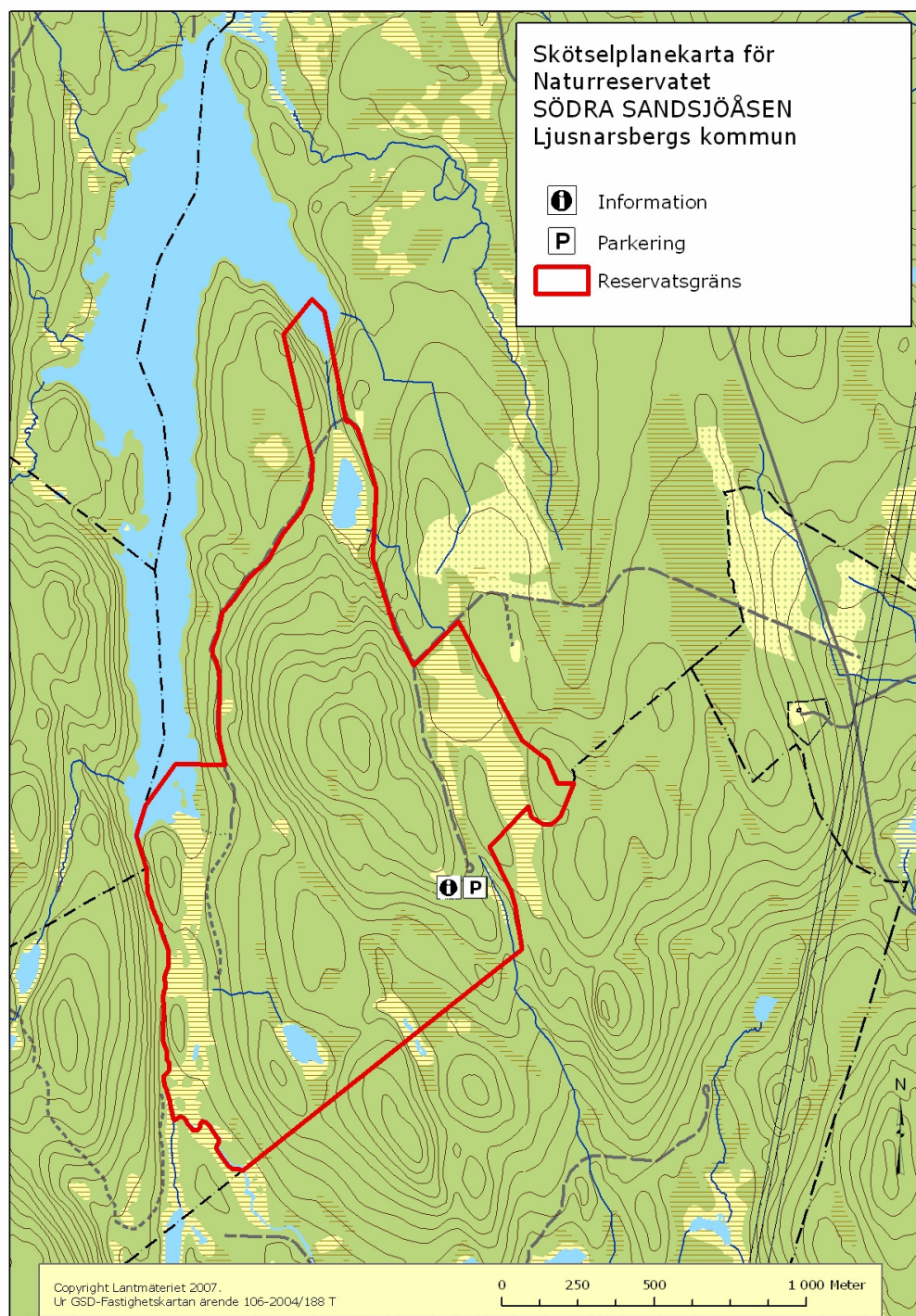
6.2 Uppföljning av bevarandemål

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål skall utarbetas av Länsstyrelsen

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritering	Finansiering
Parkering och informationsskylt	Senast år 2010	Vid entré	1	Reservatsanslag
Underhåll av ovan	Fortlöpande	Vid entré	1	Reservatsanslag
Iordningställande av stig och ev. bänlaggningar	Senast år 2010	Hela reservatet	2	Reservatsanslag
Röjning och ängshävd	Fortlöpande	Vid Nyströms torp	2	Reservatsanslag
Skyltar vid kulturlämningar	Senast år 2010	So ovan	2	Reservatsanslag
Naturvårdsbränning	Tidigast år 2009 och därefter enligt bränningsplan	Skötselområde 1	1	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Hela reservatet	1	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	I enlighet med vad som bestäms i kommande program	Hela reservatet	1	Reservatsanslag

Bilaga 3.

BESLUT

2007-10-22 Dnr: 5112-03806-2007

Bilaga 4.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 5.

KONSEKVENSANALYS

Konsekvensutredning enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) av förslag till föreskrifter för naturreservatet Södra Sandsjöåsen i Ljusnarsbergs kommun

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Södra Sandsjöåsen. Enligt 27 § verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, dvs. de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna för området innehåller bestämmelser för allmänheten. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår.

Effekter

Påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna för allmänheten bedöms inte medföra några kostnader för vare sig allmänheten, markägaren eller kommunen.